

1. Cēpheus et Cassiope Andromedam filiam habent: Κύρια πρόταση.

Μετάφραση κατά λέξη: Ο Κηφέας και η Κασσιόπη την Ανδρομέδα κόρη έχουν.

habent: ρήμα¹.

Cepheus - Cassiope: Υποκείμενα του ρήματος. Συνδέονται μεταξύ τους με το συμπλεκτικό σύνδεσμο *et*.

Andromedam: αντικείμενο του ρήματος.

filiam: κατηγορούμενο που αποδίδεται στο *Andromedam*².

(Έχει διατυπωθεί και η άποψη ότι το *filiam* είναι αντικείμενο του ρήματος *habent* και το *Andromedam* επεξήγηση στο *filiam*. Θεωρώ σωστή την πρώτη από τις συντάξεις, επειδή το *Andromedam* προηγείται).

2. Cassiope, superba formā suā, cum Nymphis se comparat: Κύρια πρόταση.

Μετάφραση κατά λέξη: Η Κασσιόπη, περήφανη για την ομορφιά της, με τις Νηρηίδες (Νύμφες) τον εαυτό της συγκρίνει.

comparat: ρήμα.

Cassiope: υποκείμενο του ρήματος.

se: αντικείμενο του ρήματος (άμεση αυτοπάθεια).

superba: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με επίθετο. Λειτουργεί ως επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου. Αποδίδεται στο *Cassiope*.

forma: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με απλή αφαιρετική. Δηλώνει αιτία, εξωτερικό αναγκαστικό αίτιο. Συνάπτεται με το *superba*.

sua: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στον όρο *forma*³. Αναφέρεται στο υποκείμενο του ρήματος (*Cassiope*) της πρότασης στην οποία ανήκει - άμεση αυτοπάθεια.

cum Nymphis: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με εμπρόθετο προσδιορισμό. Δηλώνει σύγκριση και συνάπτεται με το ρήμα *comparat*.

3. Neptūnus irātus ad oram Aethiopiae urget beluam marīnam: Κύρια πρόταση.

Μετάφραση κατά λέξη: Ο Ποσειδώνας οργισμένος προς την ακτή της Αιθιοπίας στέλνει κήτος θαλάσσιο.

urget: ρήμα.

Neptunus: υποκείμενο του ρήματος.

iratus: Αιτιολογική μετοχή⁴.

beluam: αντικείμενο του ρήματος.

¹ Το ρήμα τέθηκε σε πληθυντικό αριθμό, επειδή δέχεται δύο υποκείμενα.

² Το ρήμα *habeo* (και άλλα που σημαίνουν «δίνω», «παρέχω», «παίρνω», «γνωρίζω», «βρίσκω» κ.λπ. όπως *do, sumo, invenio, cognosco*) συντάσσονται με δύο αιτιατικές εκ των οποίων η μία είναι κατηγορούμενο της άλλης.

³ Οι κτητικές αντωνυμίες λειτουργούν πάντοτε ως επιθετικοί προσδιορισμοί.

⁴ Έχει διατυπωθεί και η άποψη ότι ο τύπος *iratus* είναι επίθετο (επιθετοποιημένη μετοχή). Στην περίπτωση αυτή το *iratus* χαρακτηρίζεται ως επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου.

marinam: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στον όρο *beluam*.

ad oram: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με εμπρόθετο προσδιορισμό. Δηλώνει τον τόπο· ειδικότερα δηλώνει την κίνηση σε κάποιον τόπο και συνάπτεται με το ρήμα *urget*.

Aethiopiae: ετερόπτωτος προσδιορισμός, γενική κτητική σε εξάρτηση από τον όρο *oram*.

4. **quae incolis nocet:** Δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική πρόταση. Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία *quae*, που έχει ως όρο αναφοράς το *beluam*. Εκφέρεται με οριστική (*nocet: οριστική ενεστώτα*), επειδή το περιεχόμενο της πρότασης είναι πραγματικό. Λειτουργεί ως επιθετικός προσδιορισμός στο *beluam*.

Μετάφραση κατά λέξη: Το οποίο τους κατοίκους σκοτώνει.

nocet: ρήμα.

quae: υποκείμενο του ρήματος.

incolis: αντικείμενο του ρήματος (δοτική)⁵.

5. **Oraculum incolis respondet:** Κύρια πρόταση.

Μετάφραση κατά λέξη: Το μαντείο στους κατοίκους απαντά.

respondet: ρήμα.

oraculum: υποκείμενο του ρήματος.

incolis: αντικείμενο του ρήματος (δοτική)⁶.

6. **«regia hostia deo placet!»:** Κύρια πρόταση.

Μετάφραση κατά λέξη: Βασιλικό σφάγιο στον θεό αρέσει

placet: ρήμα.

hostia: υποκείμενο του ρήματος.

regia: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στον όρο *hostia*.

deo: αντικείμενο του ρήματος (δοτική)⁷.

7. **Tum Cēpheus Andromedam ad scopulum adligat:** Κύρια πρόταση.

Μετάφραση κατά λέξη: Τότε ο Κηφέας την Ανδρομέδα σε βράχο δένει.

adligat: ρήμα.

Cepheus: υποκείμενο του ρήματος.

Andromedam: αντικείμενο του ρήματος.

ad scopulum: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με εμπρόθετο προσδιορισμό. Δηλώνει τον τόπο· ειδικότερα δηλώνει τη στάση σε κάποιον τόπο, το πλησίον και συνάπτεται με το ρήμα *adligat*.

⁵ Τα ρήματα που σημαίνουν «διάθεση, ενέργεια φιλική ή εχθρική» δέχονται αντικείμενο σε πτώση δοτική.

⁶ Τα ρήματα που είναι σύνθετα με το αχώριστο μόριο *re(d)* δέχονται κανονικά αντικείμενο σε πτώση δοτική. Εφόσον το ρήμα *respondeo* είναι μεταβατικό, το *incolis* πρέπει να θεωρηθεί έμμεσο αντικείμενο και ως άμεσο να εννοηθεί η αιτιατική *id / ea*.

⁷ Τα ρήματα που σημαίνουν «ωφέλεια» ή «βλάβη» δέχονται αντικείμενο σε πτώση δοτική.

tum: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με επίρρημα. Δηλώνει τον χρόνο και συνάπτεται με το ρήμα: *adligat*.

8. belua ad Andromedam se movet: Κύρια πρόταση.

Μετάφραση κατά λέξη: Το κήτος προς την Ανδρομέδα τον εαυτό του κινεί.

movet: ρήμα.

belua: υποκείμενο του ρήματος.

se: αντικείμενο του ρήματος (άμεση αυτοπάθεια).

ad Andromedam: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με εμπρόθετο προσδιορισμό. Δηλώνει τον τόπο· ειδικότερα δηλώνει την κατεύθυνση σε κάποιο πρόσωπο και συνάπτεται με το ρήμα *movet*.

9. Repente Perseus calceis pennātis advolat; Κύρια πρόταση.

Μετάφραση κατά λέξη: Ξαφνικά ο Περσέας με φτερωτά σανδάλια (υποδήματα) φτάνει.

advolat: ρήμα.

Perseus: υποκείμενο του ρήματος.

repente: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με επίρρημα. Δηλώνει τον τρόπο και συνάπτεται με το ρήμα *advolat*.

calceis: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με απλή αφαιρετική. Είναι αφαιρετική οργανική του οργάνου και συνάπτεται με το ρήμα *advolat*.

pennatis: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στον όρο *calceis*.

10. puellam videt: Κύρια πρόταση.

Μετάφραση κατά λέξη: την κοπέλα βλέπει.

videt: ρήμα.

Perseus: εννοούμενο υποκείμενο του ρήματος.

puellam: αντικείμενο του ρήματος.

11. (et) stupet formā puellae: Κύρια πρόταση. Συνδέεται με την προηγούμενη με τον συμπλεκτικό σύνδεσμο *et*.

Μετάφραση κατά λέξη: Και θαμπώνεται (βουβαίνεται) από την ομορφιά της κοπέλας.

stupet: ρήμα.

Perseus: εννοούμενο υποκείμενο του ρήματος.

forma: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με απλή αφαιρετική. Είναι αφαιρετική οργανική της αιτίας, εξωτερικό αναγκαστικό αίτιο, και συνάπτεται με το ρήμα *stupet*.

puellae: ετερόπτωτος προσδιορισμός, γενική κτητική σε εξάρτηση από τον όρο *forma*.

12. Perseus hastā beluam delet: Κύρια πρόταση.

Μετάφραση κατά λέξη: Ο Περσέας με το δόρυ το κήτος σκοτώνει.

delet: ρήμα.

Perseus: υποκείμενο του ρήματος.

beluam: αντικείμενο του ρήματος.

hasta: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με απλή αφαιρετική. Είναι αφαιρετική οργανική του οργάνου και συνάπτεται με το ρήμα **delet**.

13. (et) Andromedam liberat: Κύρια πρόταση. Συνδέεται με την προηγούμενη με τον συμπλεκτικό σύνδεσμο **et**.

Μετάφραση κατά λέξη: και την Ανδρομέδα ελευθερώνει.

liberat: ρήμα.

Perseus: εννοούμενο υποκείμενο του ρήματος.

Andromedam: αντικείμενο του ρήματος.

14. Cēpheus, Cassiope et incolae Aethiopiae valde gaudent: Κύρια πρόταση.

Μετάφραση κατά λέξη: Ο Κηφέας, η Κασσιόπη και οι κάτοικοι της Αιθιοπίας πολύ χαίρονται.

gaudent: ρήμα.

Cepheus – Cassiope - incolae: εννοούμενο υποκείμενο του ρήματος.

Aethiopiae: ετερόπτωτος προσδιορισμός, γενική κτητική σε εξάρτηση από τον όρο **incolae**⁸.

valde: επιρρηματικός προσδιορισμός που εκφέρεται με επίρρημα. Δηλώνει ποσό και συνάπτεται με το ρήμα **gaudent**.

⁸ Η γενική κτητική χρησιμοποιείται μόνο στο τρίτο πρόσωπο. Για το πρώτο ή το δεύτερο πρόσωπο γίνεται χρήση κτητικών αντωνυμιών. Στην περίπτωση αυτή ειδικότερα δηλώνει προέλευση. Με την έννοια αυτή θεωρούμε λιγότερο πιθανή την άποψη ότι η γενική είναι αντικειμενική, επειδή εξαρτάται από ρηματικό παράγωγο (**Aethiopiam incolunt / incolant**).